

אכן, גם כהן גדול נמשח בשמן המשחה פעם אחת ולא נמשח בכל יום מפני התחדשות זו, אלא שכבר דרשו חז"ל בשמן המשחה שכולו קיים, ואמרו באהרן ששתי טיפות משמן המשחה שיצקו על ראשו וירדו על זקנו ושם היו תלויות בשתי מרגליות עולות ויורדות, היינו שבכל שעה עדיין היו קיימות ועומדות כאילו עכשיו נמשח. ולכך נאמר בפרשה לשון 'זה' – זה קרבן אהרן וגו' כמו שנאמר בקרבן חנוכה הנשיאים (במדבר ז): זה קרבן נחשון בן עמינדב וכו' שכולם היו משאירים רושם של התחדשות תמיד לדורות (שם עפ"י שפת אמת).

'מה שכהן גדול בכל יום מקריב חביתין כיום חינוך – הוא משום שאף שנתן לו הקב"ה גדולה, הוא כמתנה חדשה בכל יום, כי אף שניתן לו וגם לזרעו, הוא רק כשיזכו לזה, ואם לא יזכו – יסולק, אם לא בהסתלקות משררתו ע"י בית דין שזה דבר רחוק, יסלקהו הקב"ה על ידי מומין וטומאה ומיתה, ונמצא שבכל יום הוא כנתינה מחדש. ומזה יש ללמוד על כל דבר ברכה ומינוי גדולה שהשי"ת נותן, שצריך להתבונן שיראה שיזכה לזה בכל שעה' (דרש משה' צו).

## דף נב

'אמרו רבנן קמיה דרבי ירמיה, אמר: בבלאי טפשאי, משום דיתבו באתרא דחשוכא אמרי שמעתתא דמחשכן'. ע' סנהדרין כד, שאמר רבי ירמיה 'במחשכים הושבינו' – זה תלמודה של בבל (ע' במובא שם ביוסף דעת מספרי ר' צדוק הכהן בבאור הענין).

'אבא יוסי בן דוסתאי סבר, לא אשכחן חצי קומץ דקריב'. אף על פי שכמו כן לא מצינו חצי עשרון קרב, ואם כן כשם שנשתנתה מנחה זו להיקרב חצי עשרון, כך תיקרב בחצי קומץ לבונה – אך נראה שכוונת הגמרא שלא מצינו שמקריבים פחות מקומץ לבונה, אבל חצי עשרון אינו חידוש, שהרי במנחת יחיד מקריבים קומץ בלבד, וכל שכן חצי עשרון, אבל חצי קומץ מעולם לא מצינו (שפת אמת).

## 'ככתבם וכלשונם'

'והנה סדר מנחת החביתין:  
נותן כל הסלת לתוך העשרון המקודש ומקדשו,  
ומחלקו בחצי העשרון של קדש,  
ומביא ג' לוגין שמן ונותנן לתוך כלי שרת ומקדשן  
ומחלקן לוג ומחצה לשחרית ולוג ומחצה לערב,  
וחולק את חצי העשרון לשישה חלקים באומד  
ונוטל רביעית שמן מן השמן ונותן מעט שמן בביסא...  
ונותן סלת של חלה אחת וחוזר ונותן שמן ובולל,  
ואח"כ נותנו לתוך מים רותחין וחולטו...'

ואחר החליטה לש [ונותן לתוכה פושרין] כפי צורך הלישה והעריכה...  
לש ועורך ואופה מעט  
וחוזר ונותן שמן לתוך מחבת ומטגנה במחבת [ולדעת רש"י חוזר ואופה אותה]  
ואח"כ מקפלה לשנים ואינו מבדיל,  
ויוצק עליו השמן הנשאר ברביעית...  
ולדעת הראב"ד מקריב השש חלות של עשרון אחד, ולדעת הר"מ נוטל י"ב חצאין וכופל כל חצי לשנים  
ואינו מבדיל,  
ונותן לתוך כלי שרת כל הקרב  
ונותן עליהם חצי קמץ לבונה ומקטירן' (מתוך חזון איש כו, ט).

---

## שאלות ותשובות לסיכום ולחזרה

### פרק חמשי; דפים נב – נג

צב. א. האם המנחות כשרות לבוא מן המינים דלהלן, לכתחילה ובדיעבד:

מצה, חמץ, רבוכה (= חלוט), שיאור?

ב. כיצד מחמצים את המנחות הבאות חמץ?

א. כל המנחות באות מצה, חוץ מעשר חלות החמץ שבתודה ושתי הלחם בעצרת. וצריך לשמור מן החימוץ (מצה תהיה – החיה. כלומר הכשירנה ושמרה. רש"י).

וצריך לשמור לשם מצה, כדין מצה בפסח (עפ"י חזון איש). ויש מי שצדד שאין צורך בשמירה לשמה (ע' שבט הלוי ח"ג סג, 1).

ובספר שפת אמת נסתפק האם המנחה כשרה כששמרה לשם מצות מצה של פסח. חמץ; כל המנחות פסולות לבוא ממנו (מצות תאכל; לא תאפה חמץ), מלבד השתים הנזכרות שדין בחמץ ככתוב.

חמץ נוקשה – התוס' (כאן בד"ה אלא. וכן הסיקו בחולין כג: צדדו שדינו כחמץ לענין מנחות) וכשר לשתי הלחם ולחמץ שבתודה. וכ"כ רש"י בחולין כג: ד"ה חמץ הוא, אלא שלכתחילה אין להביאו לתודה ולשתי הלחם מדרבנן – לדעת חכמים [ואולי אף לרבי חנינא ב"ג]. ואולם זהו רק לרבי מאיר הסובר שלוקים על חמץ נוקשה בפסח, אבל לרבי יהודה אינו כחמץ ממש (כ"כ בסד"ה אין. וע' חולין כג: שנסתפקו בגמרא האם לר"י חמץ נוקשה ספק חמץ ספק מצה הוא או בריה לעצמה. וי"א שלדעת רב חסדא שאמר למעט שיאור מ'לא תאפה חמץ', ודאי בריה הוא. ע' קר"א).

ולהלן (בתוס' נו סע"ב) מבואר שהמחמץ את המנחה להיותה חמץ נוקשה, חייב משום 'לא תעשה חמץ'. רבוכה; במנחת חביתין נאמר מרבכת – שבאה חלוטה ברותחין. אבל שאר המנחות אינן כשרות ברביכה, אף בדיעבד (מצה תהיה).

בשפת אמת צידד שתלוי הדבר במחלוקת האמוראים, האם רבוכה נידונית כמצה וכשרה למנחות בדיעבד, אם לאו. ועוד תמה על השמטת הרמב"ם דין רבוכה במנחות.

שיאור; 'שיאור דרבי מאיר', היינו בצק שהכסיפו פניו – לדעת רבי מאיר [שאמר האוכלו בפסח לוקה] הרי זה כדין חמץ ממש, ולדעת רבי יהודה הרי זה כמצה. (ואולם מדרבנן שיאור זה אסור באכילה בפסח אף לר' יהודה, אך מותר בהנאה. עפ"י פסחים מג; תוס').

'שיאור דרבי יהודה', הוא בצק שנסדק כקרני חגבים – שני סדקים שאינם נפגשים. זהו שלב מתקדם יותר מהכספת פנים] – לדעת רבי מאיר חמץ גמור הוא. ולרבי יהודה, אעפ"י שאינו בכלל 'חמץ' [ואפשר ספק חמץ הוא. כן נסתפק רבי זירא בחולין כג:], אעפ"כ אינו בכלל 'מצה' הלכך פסול למנחה אף בדיעבד.

א. כיון ששיאור דרבי מאיר לר"מ הוא חמץ גמור, הרי זה בכלל אוהרת לא תאפה חמץ (עפ"י קרן אורה). אבל שאור דרבי יהודה לר"י אינו עובר בלאו זה (ע' רעק"א פסחים מג; חזו"א לה, ט).